

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej ako „MPRV SR“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve (ďalej ako „zákon o vinohradníctve“)

Lokalizácia: § 29 ods. 6

Účinnosť: 1.9.2009

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 42

Duplicitné zasielanie oznámení na štátne organizácie

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:

- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlačie hodnoteného právneho predpisu:

[Zákony: Vyhľadávanie v návrhoch zákonov: Detaily návrhu zákona - Národná rada Slovenskej republiky \(nrsr.sk\)](#)

Hĺbkové ex post hodnotenie:

☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu

☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:

Zákon o vinohradníctve je právny predpis, ktorý okrem požiadaviek na pestovanie viniča a výrobu vína stanovuje aj povinnosti osobám, ktoré pestujú vinič, vyrábajú víno alebo vinárske produkty a uvádzajú ich na trh. V ustanovení § 29 ods. 6 je zadefinovaná povinnosť pre právnické alebo fyzické osoby, ktoré uskutočňujú prepravu vinárskych produktov z členského štátu alebo do členského štátu, viesť evidenciu o týchto skutočnostiach a zasielať fotokópiu sprievodného dokladu Štátnej veterinárnej a potravinovej správe Slovenskej republiky (ďalej ako „ŠVPS“) a Colnému úradu. Povinnosti zasielať obom týmto inštitúciám fotokópie dokumentu pri každej uskutočnenej preprave bola do zákona zavedená za účelom evidencie.

Predmetná regulácia bola zaradená do Antibyrokratického balíčka 1. Uznesením vlády č. 79/2022 bola MPRV SR uložená úloha predložiť do legislatívneho procesu návrh novely zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve s termínom do 31.12.2022. V roku 2021 bola zároveň v Slov-lexe zverejnená predbežná informácia (PI/2021/163), legislatívny proces však ďalej nepokračoval.

9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii):

Podľa predmetného ustanovenia sú fyzické osoby alebo právnické osoby, ktoré uskutočňujú prepravu vinárskych produktov z členského štátu alebo do členského štátu, povinné viesť o tom vstupnú evidenciu a výstupnú evidenciu a oznámiť colnému úradu a štátnej veterinárnej a potravinovej správe každú uskutočnenú prepravu fotokópiou sprievodného dokladu do siedmich dní odo dňa uskutočnenia prepravy. Predmetom ex post hodnotenia má byť prehodnotenie požiadaviek pri preprave vinárskych produktov.

9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:

Ex ante:

V ex ante fáze bola vypracovaná doložka finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie. V doložke zároveň nie sú identifikované žiadne dotknuté subjekty.

Ex post:

Vinári a obchodníci s vínom v počte 500 subjektov.

9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):

V ex ante fáze bola vypracovaná doložka finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie. Zároveň je v doložke uvedené, že materiál nebude mať negatívny vplyv na podnikateľské prostredie v sektore vína.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
42.	Duplicitné zasielanie oznámení na štátne organizácie	§ 29 ods. 6	01.09.2009	Vinári a obchodníci s vínom	500	40	20 085	0	20 085

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze bola vypracovaná doložka finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie, a teda neboli ani vypočítané vplyvy na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: Predmetná regulácia ustanovuje povinnosť pre osoby uskutočňujúce prepravu vinárskych produktov z členského štátu alebo do členského štátu zasielať fotokópiu sprievodného dokladu ŠVPS a colnému úradu. Celkovo je podľa údajov Potravinárskej komory Slovenska vydávaných ročne cca 39 600 potvrdení (8 600 pri dovoze a 31 000 pri vývoze). Vypracovanie jedného potvrdenia zaberá podnikateľskému subjektu v priemere 10 minút. Pri počte 500 dotknutých subjektov táto povinnosť predstavuje záťaž na jeden podnikateľský subjekt: $39\,600 \text{ potvrdení} \times 10 \text{ minút} / 500 \text{ subjektov} = 792 \text{ minút}$ na jeden podnikateľský subjekt. Po zadaní týchto informácií do Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie vyšli náklady povinnosti na jedného podnikateľa vo výške 40 € ročne, pre celé podnikateľské prostredie vo výške 20 085 € ročne.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdrojom početnosti sú interné štatistiky Potravinárskej komory Slovenska.
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze bola vypracovaná doložka finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie, avšak predkladateľ neidentifikoval negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu vznikol rozdiel medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) vo výške 20 085 €.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze bola vypracovaná doložka finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:		
GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:		
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, sekcia poľnohospodárstva, odbor rastlinnej výroby		
PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:		
<u>Cielené konzultácie:</u>		
Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):	Zúčastnené subjekty:	
Potravinárska komora Slovenska	Áno ☒ Nie ☐	
IČO 36261271		
Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora	Áno ☐ Nie ☒	
IČO 31826253		
Forma a termín vykonania konzultácií:		
Oslovené subjekty:	Forma:	Dátum vykonania:
Potravinárska komora Slovenska	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	22.08.2024
<u>Verejné konzultácie:</u>		
Trvanie verejných konzultácií: od 31. 7. 2024 do 13. 8. 2024		
Forma a termín vykonania konzultácií:		
Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.		

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácii:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Potravinárska komora Slovenska (ďalej ako „PKS“) na úvod objasnila fungovanie regulácie v praxi. Každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva prepravu vinárskych produktov z alebo do členského štátu Európskej únie (ďalej ako „EÚ“), musí o tom viesť vstupnú a výstupnú evidenciu a zároveň každú uskutočnenú dopravu oznámiť ŠVPS a colnému úradu, a to zaslaním fotokópie sprievodného dokladu do siedmich dní.

Najvýraznejším problémom vyplývajúcim z právneho predpisu je pre komoru duplicitná povinnosť zaslať fotokópie sprievodného dokladu o preprave vinárskych produktov obom kontrolným orgánom. PKS akceptuje povinnosť zaslať fotokópie sprievodného dokumentu colnému úradu, keďže ide o prepravu v rámci členských štátov EÚ a colný úrad nahráva všetky informácie do elektronického systému EMCS (Excise Movement and Control System). Za zbytočné považuje zaslať ten istý dokument aj ŠVPS, keďže v prípade kontroly je prevádzkovateľ potravinárskeho podniku povinný na požiadanie predložiť všetku vedenú dokumentáciu. Duplicitné zasielanie toho istého dokumentu je neefektívne a spôsobuje podnikateľom zbytočné administratívne náklady.

Komora fungovanie regulácie namietala už v minulosti, a to zaslaním podnetu do balíčka opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia. Opatrenie bolo následne zaradené do Antibyrokratického balíčka 1, avšak v rámci diskusií sa problém vyriešiť nepodarilo.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plneniu cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

MPRV SR k predmetnej regulácii uviedlo, že povinnosť viesť evidenciu a oznamovať každú uskutočnenú dopravu ŠVPS a colnému úradu bola zavedená do zákona o vinohradníctve v roku 2008. Na poznámku, prečo sa údaje o preprave vinárskych produktov oznamujú okrem colného úradu aj ŠVPS gestor uviedol, že je to nutné z hľadiska výkonu kontroly a prehľadu o presunoch vína. Je to takto dané z dôvodu, aby mohla ŠVPS v prípade podozrenia overiť konkrétny vinársky produkt. Evidujú totižto niekoľko prípadov, kedy bolo víno certifikované ako slovenské a následnou kontrolou sa zistilo, že víno bolo dovezené z iných krajín a označené ako víno s krajinou pôvodu Slovensko.

V období zavedenia regulácie sa celý systém evidencie a dokumentácie realizoval výlučne v papierovej forme, v súčasnosti sa povinnosť plní vyplnením elektronických dokumentov v EMCS systéme. Duplicitné zasielanie fotokópií sprievodných dokumentov je spôsobené tým, že systém EMCS je primárne navrhnutý pre colné účely a nie je plne integrovaný so systémami ŠVPS. Zatiaľ čo colný úrad má k dispozícii komplexné a aktuálne informácie nahraté do systému podnikateľom, ŠVPS nemala do systému prístup a musela všetky informácie žiadať separátne.

Túto problematiku sa snažil gestor riešiť aj v roku 2021 v rámci Antibyrokratického balíčka. Na základe uloženia úlohy do uznesenia vlády aj prebiehali rokovania, avšak nepodarilo sa dohodnúť sprístupnenie systému EMCS aj ŠVPS. V poslednom období však došlo k zmene a ŠVPS informácie z elektronického systému získava dodatočne tak, že colný úrad raz mesačne filtruje údaje a tie následne poskytuje.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia / zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy / zrušenia regulácie (dobrovoľné).

PKS namieta duplicitné zasielanie tej istej dokumentácie colnému úradu a ŠVPS. Navrhuje upustiť od zasielania fotokópie sprievodného listu ŠVPS a ponechať len jej zasielanie colnému úradu. Ďalej podľa vyjadrenia PKS by sa mala v tomto prípade uplatniť zásada „jedenkrát a dost“ a úrady by si mali navzájom sprístupniť už raz poskytnuté informácie. Navyše v prípade kontroly zo strany ŠVPS, prevádzkovateľ potravinárskeho podniku musí mať k dispozícii všetku dokumentáciu a byť schopný ju na požiadanie predložiť. Tým by sa znížil počet úkonov potrebných na splnenie zákonných povinností a znížili by sa administratívne náklady podnikateľov.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

MPRV SR vyjadrilo svoj súhlas s úpravou predmetnej regulácie. Ako už bolo spomenuté vyššie, v praxi došlo v nedávnej dobe k úprave procesu a ŠVPS má každomesačne elektronicky prístupné vybrané údaje z EMCS systému, ktoré jej zasiela colný úrad. Z tohto dôvodu dôjde pri najbližšej novelizácii zákona o vinohradníctve k úprave a upustí sa od povinnosti predkladať dokumentáciu ŠVPS. V tejto súvislosti gestor uviedol, že za účelom novelizácie zákona bola zriadená aj komoditná rada pre víno, kde sú zastúpení vinohradníci a vinári a diskutujú možné úpravy v predmetnom zákone.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu / regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Povinnosť viesť vstupnú a výstupnú evidenciu pri preprave vinárskych produktov do alebo z tretích krajín a oznámiť každú vykonanú prepravu colnému úradu a ŠVPS bola do zákona zavedená v roku 2008 za účelom evidencie a kontroly prepravovaných produktov. Oznámenie musí byť vykonané do siedmich dní od vykonania prepravy a prebieha zaslaním fotokópie sprievodného listu.

Podľa vyjadrenia PKS je aktuálne nastavenie neefektívne. Podnikateľské subjekty musia všetku dokumentáciu vkladať do elektronického systému EMCS, ktorý je však prístupný len colnému úradu. Následne je nutné tie isté dokumenty zasielať aj ŠVPS. Táto duplicitná povinnosť spôsobuje podnikateľom zbytočné administratívne náklady.

Gestor k predmetnej problematike uviedol, že problém sa vyvinul historicky, keďže v minulosti sa všetka dokumentácia odovzdávala v papierovej forme, až postupne došlo k digitalizácii a nahrávaniu dokumentov do systému. Podobne ako predkladateľ, tak aj gestor vidí problém v tom, že ŠVPS nemá prístup do systému EMCS. K riešeniu situácie boli otvorení už v rámci jednaní k Antibyrokratickému balíčku, avšak nedospelo sa k požadovanému kompromisu a ŠVPS nebol udelený prístup do systému. Postup však nastal nedávno, kedy sa dohodlo, že colný úrad bude elektronicky zasielať ŠVPS vybrané údaje. Rozsah údajov by mal byť dostačujúci na to, aby bola duplicitná povinnosť zrušená.

Spracovateľ vníma túto problematiku ako aktuálnu. Už v roku 2021 prebiehali rokovania k aktualizácii predmetného zákona a odstráneniu duplicitnej povinnosti. Zároveň spracovateľ víta posun k vyriešeniu problému, a to sprístupnením vybraných údajov ŠVPS.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

PKS navrhla odstrániť povinnosť oznámiť prepravu vinárskych produktov zaslaním fotokópie sprievodného listu ŠVPS z ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o vinohradníctve, navrhuje však zachovať túto povinnosť voči colnému úradu.

MPRV SR súhlasí s návrhom PKS a v tejto súvislosti plánuje novelizáciu zákona na budúci rok. Za týmto účelom bola zriadená aj komoditná rada pre víno, na ktorej sa majú prediskutovať všetky náležitosti. Problém sa podľa gestora vyriešil zdieľaním súvisiacich informácií nachádzajúcich sa v systéme EMCS so ŠVPS. V nadväznosti na túto zmenu gestor navrhuje aj vypustenie povinnosti zo znenia zákona.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.5 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov / ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ konštatuje, že zúčastnené strany sa o zmenu súčasného nastavenia snažili už od roku 2021. V poslednom období došlo k posunu v praxi a colný úrad začal so ŠVPS elektronicky zdieľať vybrané údaje raz mesačne. Tento krok bol predpokladom pre možnú zmenu zákona a vypustenia povinnosti z neho. Predpokladaný termín novelizácie je rok 2025.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:

MPRV SR považuje proces hĺbkového ex post hodnotenia za užitočný nástroj na identifikáciu nedostatkov regulácie a navrhnutie jej zlepšení. Na základe stanoviska Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky (ŠVPS SR) sa MPRV SR stotožňuje s potrebou upraviť ustanovenie § 29 ods. 6 zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve.

Konkrétne, ŠVPS SR uviedla, že regulácia sa nevzťahuje len na vína s obsahom alkoholu podliehajúce evidencii v systéme EMCS, ale aj na ďalšie vinárske produkty, ako je hroznový mušt na ďalšie spracovanie, rmut, zahustený mušt, nízkoalkoholické a nealkoholické vína či čiastočne rozkvasený hroznový mušt. Tieto produkty nie sú evidované colným úradom, čo predstavuje problém pre ochranu slovenského trhu a výsledovateľnosť pôvodu.

MPRV SR plánuje v priebehu roka 2025 predložiť návrh novely zákona, pričom nadobudnutie účinnosti sa očakáva v roku 2026. Návrh bude zahŕňať odstránenie povinnosti zasielať fotokópie sprievodných dokladov ŠVPS SR, keďže táto povinnosť je v súčasnosti duplicitná vzhľadom na existujúci systém EMCS. Povinnosť voči colnému úradu však zostane zachovaná.

Avšak pokiaľ ide o ďalšie vinárske produkty (napr. hroznový mušt na ďalšie spracovanie, rmut, zahustený mušt, nízkoalkoholické a nealkoholické vína či čiastočne rozkvasený hroznový mušt), ktoré nie sú evidované colným úradom, je nevyhnutné na účely plnenia úloh ŠVPS SR, aby naďalej bola zachovaná povinnosť oznámiť prepravu vinárskych produktov zaslaním fotokópie sprievodného listu ŠVPS SR.

9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:

MPRV SR berie na vedomie odporúčania spracovateľa zamerať sa na zjednodušenie regulačného prostredia a odstránenie duplicitných administratívnych povinností. Súhlasí so závermi, že sprístupnenie vybraných údajov ŠVPS SR prostredníctvom colného úradu raz mesačne postačuje na zabezpečenie účelu regulácie, pokiaľ ide len o vína s obsahom alkoholu, ktoré spadajú pod evidenciu spotrebnej dane.

Gestor tiež zdôrazňuje, že legislatívne zmeny budú vypracované v spolupráci s Komoditnou radou MPRV SR pre víno, ktorá bude diskutovať všetky potrebné náležitosti, vrátane rozsahu sprístupňovaných údajov. Takýto prístup by mal zabezpečiť vyššiu efektivitu regulácie, zníženie administratívnych nákladov pre podnikateľov a zlepšenie výsledovateľnosti vinárskych produktov na slovenskom trhu aj pri ich presune zo/do zahraničia.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia